

УДК 330.341

Пахомова І.Г.

канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

З початку війни Україна отримала 26 млрд дол міжнародної допомоги. Узгодження параметрів подальшої співпраці з МВФ та систематизація співпраці з міжнародними партнерами – запорука фінансової стійкості України та реалізації її інноваційно-інвестиційного потенціалу.

Реальний ВВП в 2022 році скоротився на 35%, але це загалом не справило негативного впливу на стан банківської системи. Навіть навпаки, банківська ліквідність активно поповнювалась завдяки емісійному фінансуванню дефіциту державного бюджету та надходженню міжнародної допомоги.

Наприкінці року ліквідність банківської системи вже в 6 разів перевищувала нормативні значення, а основний та регулятивний капітал банків – в 2 рази.

Завдяки масштабній міжнародній фінансовій підтримці, а також за участі емісійного фінансування центрального банку вдалося забезпечити стабільність фінансування усіх критично важливих державних видатків (в першу чергу в частині фінансування оборони та соціальної сфери).

У 2022 році доходи державного бюджету номінально скоротилися на 10%, видатки – зросли вдвічі, а дефіцит досяг розміру 1,6 трлн грн або близько 35% ВВП (включаючи грантове фінансування).

Однак державний борг вже перевищив позначку 80% ВВП, а в наступному році ймовірно перетне рівень у 100% ВВП, що сигналізує про високі ризики для боргової стійкості державних фінансів.

До проблем поточного періоду відноситься те, що інвестиційна активність бізнесу та держави залишається низькою. За час війни не вдалося спрямувати адекватні обсяги коштів на реанімацію інвестиційної діяльності та створення робочих місць. Причини зниження інвестиційної активності:

- ведення бойових дій на території країни;
- низький рівень національних заощаджень;
- жорсткість монетарної політики;
- проблеми фінансового посередництва банків.
- відтік коштів іноземних інвесторів внаслідок воєнних ризиків та нерозвиненості ринкових інститутів.
- недоступність ринку акціонерного капіталу.

Ключові пріоритети монетарної політики потрібно змістити з суто інфляційних цілей до більш комплексних пріоритетів, таких як розвиток інституту фінансового посередництва, для цього потрібно:

- знизити облікову ставку НБУ;
- реформувати систему дохідності банків за ліквідність.

Винагороджування банків за весь обсяг такої ліквідності генерує значні пасивні прибутки банків. Для нівелювання цих негативних ефектів пропонується:

- обмежити максимальний обсяг вкладень банків у депозитні сертифікати НБУ;
- переглянути нормативи формування обов'язкових резервів банків та запровадити процентну винагороду НБУ за їх обсяг;
- запровадити спеціальні інструменти НБУ з пільгового цільового рефінансування банківських кредитів.
- посилення стабілізаційної ролі фіскальної політики.

Форми державної участі у стабілізаційному відновленні виробничого потенціалу – пільгові умови кредитування, кредитні гарантії, субсидії на створення робочих місць, державне замовлення, допомога в отриманні міжнародних позик.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://bank.gov.ua>

2.Офіційний сайт Рейтингу надійності банків [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20214379-rejting-nadijnosti-bankiv-za-pidsumkami-pershoyi-polovini-2022-roku>